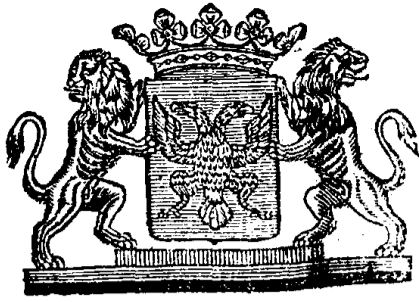

ARNHEMSCHE

COURANT.

Dingsdag

den 12 Mei.

FRANKFORT, den 8sten Mei.

Men meldt uit Weenen, dat de koerier-wissel aldaar tegenwoordig bijzonder levendig is. Men denkt, dat er vraagpunten ten aanzien van Spanje behandeld worden.

Men verzekert te Weenen, dat er dit jaar geene troepen in een kamp in Moravie zullen verzameld worden. Als reden daarvan geeft men op vooreerst de plegtigheden, welke nog ten gevolge der troonsbeklimming van den nieuwen Keizer zullen plaats hebben, en ten anderen den wensch van Z. M., om overal zoo veel mogelijk te bezuinigen.

— Volgens berichten uit het Pruisische, is men aldaar van meening, dat er tusschen de nieuwe Engelsche ministers en de O'Connellsche partij eene soort van overeenkomst is getroffen, om wederzijds zoo veel toe te geven, als de grondbeginselen van beide partijen maar eenigzins gedoogen. Over de duurzaamheid van zulk eene afspraak moet de tijd beslissen. In Pruisen gelooft men niet, dat die overeenkomst, hoe goed het er ook mede gemeend mag zijn, stand kan houden; maar is veeleer overtuigd, dat geene menschelijke magt in staat is om inhouding te gebied, waar hartstogten en belang derzelve magtigen invloed laten gelden. Men vreest derhalve voor groote verwarring in Engeland; doch schijnen desniettemin velen thans aan de duurzaamheid van den vrede te gelooven, omdat lord Palmerston aan de vreemde gezanten te Londen de stelligste verzekering gegeven heeft, dat hij geheel in den geest van het aangenomen vredes-sijsthema zal handelen en alles in het werk stellen, om de hangende geschillen in der minne te beslissen. Maar dit heeft de edele lord altijd verklaard, en toch was zijne handelwijze vroeger van dien aard, dat, wanneer de overige staatslieden, wien het lot van Europa toevertrouwd was, niet de grootste gematigdheid betracht hadden, de vrede onmogelijk zou hebben kunnen bewaard blijven. Indien derhalve de grootste hoop op het behoud van den vrede alleen op de verzekeringen van lord Palmerston berusteden, dan zou daarin juist geen sterke waarborg gelegen zijn tegen de wederkeering der vroegere moeilijkheden, waardoor de vrede bedreigd werd. Meer moet men in dezen rekenen op het heil dergenen, die het vredes-sijsthema tot dus verre met standvastigheid verdedigd hebben.

— Uit Konstantinopel wordt den 16den April het volgende geschreven: Er worden bij voortdoring toebereidselen gemaakt tot de aanstaande reis van den Sultan. Er is al een fregat van 40 stukken gereed gemaakt om den Sultan en zijnen hofstoet aan boord te nemen. De reis zal zich, denkt men, wel tot Smyrna bepalen.

— Brieven uit Triest melden, dat aldaar, ter afwendig van de pest, het toezigt over de quarantaine verdubbeld is. Men was overigens nog in het onzekere, of een sterfgeval op een schip, hetwelk onlangs te Venetie uit Egypte aangekomen is, door de pest is veroorzaakt. De overige manschap schijnt tot dus verre gezond te zijn gebleven.

BERLIJN, den 5den Mei.

De Koning heeft eene nader kabinetts order uitgevaardigd, naar aanleiding van het besluit der Duitsche bondsvergadering van 20 Junij 1833, betrekkelijk het noodig geregeld onderzoek in de Duitsche bondstaten, om de vereischte berichten te bekomen nopens de hoogverraderlijke aanslagen tegen de openbare orde in Duitschland, en inzonderheid nopens den aanslag, den 3den April 1833 te Frankfort gepleegd. Bij die kabinetts-order worden bepalingen gemaakt, ten einde dit onderzoek niet alleen te beperken tot het uitvorschen van de strafbaarheid van enkele misdadigers en hunne medeplichtigen; maar ook, voor zoo ver de Pruisische monarchie betreft, uit te strekken tot het nagaan van alle sporen, langs welken men verwachten kan, de takken te ontdekken eener ver uitgebreide zamenspanning tegen de bestaande maatschappelijke orde niet alleen in de staten van het Duitsche verbond, maar ook, ten aanzien van hunnen invloed op Duitschland, in de naburige landen.

LONDEN, den 5den Mei.

Z. M., welke heden namiddag, op het koninklijk paleis van St. James, een lever en geheimen raad houden zal, heeft eergisteren goedgevonden, om den heer C. Grant, den nieuwen minister van kolonien, tot de waardigheid van baron te verheffen, onder den titel van baron Gieneig. Naar de Times hiertbij voegt, zal voornoemde minister echter binnen kort deszelfs ministeriele betrekking moeten neerleggen, daar zijne overige ambtgenooten geslaagd zijn, om Z. M. over te halen tot het vernietigen der onder het ministerie Peel gedane benoeming van lord Heytesbury tot gouverneur-generaal van Indie, en dien door gezegden C. Grant te doen vervangen.

In de London Gazette van gisteren wordt de benoeming aangekondigd van graaf Granville als Britsch gezant te Parijs, in de plaats van lord Cowley, broeder van den hertog van Wellington.

Londen ontvangen berichten uit Exeter, hebben zich eergisteren in die stad; bij gelegenheid van het kiezen van eenen vertegenwoordiger in het parlement voor South Devon, 3372 stemgerechtigden voor Mr Parker en daarentegen 2738 voor lord J. Russell verklaard, latende alzoo eene meerderheid van 634 stemmen voor de verkiezing van eerstgenoemden, zoodat, uit hoofde daags daarna niet meer dan 1262 kiezers meer te stemmen hadden, er zeer veel waarachijnlijkheid bestaat, dat de minister Russell deszelfs regt van zitting in het huis der gemeenten zou verliezen.

Op last van Z. M. houdt zich de kundige beeldhouwer Cantrey thans met het vervaardigen van een borsbeeld van sir. R. Peel onledig, ten einde hetzelfde in de gaanderij van het kasteel te Windsor te plaatsen.

Volgens berichten, van den 20sten April uit Cadix, waren de havens van Malaga en Cadix open gesteld voor den invoer van vreemde tarwe; voor Cadix was dezelve echter beperkt tot een beloop van 120,000 fanegas of ongeveer 18,000 quarters.

Uit Guatimala, in Middel-Amerika, worden eenige bijzonderheden medegedeeld van eene vreeselijke aardbeving, en van verscheidene tevens plaats gehad hebbende uitbarstingen van de vuurspuwende bergen in die republiek. Vijf van die uitbarstingen hadden 8 dagen lang aangehouden, hadden rotsen, steenen en verbrande steenkolen in alle rigtingen tot 20 uren ver uitgeworpen. Geheel het land was daarbij in eene dikke duisternis gehuld, en 3 steden benevens een aantal dorpen werden geheel, en de havens van St. Mignel en St. Salvador gedeeltelijk bedolven. Eene groote menigte menschen is daarbij omgekomen.

PARYS, den 8den Mei.

Er zijn tot heden drie zittingen van het hof der pairs in zake der beschuldigde republikeinen gehouden. In de eerste hebben een aantal beklagden dadelijk laten blijken, dat zij zich niet wilden onderwerpen aan de gemaakte bepaling, dat zij geene anderen dan advocaten tot hunne verdedigers zouden kunnen kiezen, en geëischt, dat eenige door hen opgegevene personen, geen advocaten zijnde, tot hunne verdedigers zouden worden toegelaten. Het hof dezen eisch van de hand gewezen hebbende, riep een der beklagden dadelijk uit, dat zij openlijk tegen dit proces protesteerden. Daarbij bleef het echter, en de eerste zitting liep vrij rustig af. In de twee volgende zittingen, echter, hebben een aantal beklagden zoodanig geschreeuwd en getierd, dat het onmogelijk is geweest het regtsgeding voort te zetten. Zij wilden, in de zitting van den 6den, door een hunner, Martin genaamd, een protest laten voorlezen, en of al de president van het hof aanmerkte, dat de debatten eerst na het lezen der acte van beschuldiging konden beginnen, hielden zij toch aan. De beklagde Cavaignac van Parijs stelde zich tot kampvechter, en toen de procureur-generaal te kennen gaf, dat, als men de orde in de zitting verder mocht verstoren, hij de toepassing der daarop gestelde straffen zou eischen, rezen de meeste beschuldigten op, zwaaiden met hunne hoeden en schreeuwden: Veroordeel ons maar allen, ja allen! Als daarop last gegeven werd, dat de beklagden moesten gaan zitten, trad Cavaignac weder op om er zich tegen te verzetten. Hij werd nu de zaal uitgebragt; maar toen schreeuwden de overigen: breng ons ook maar weg. De procureur-generaal deed eisch van straf tegen Cavaignac. Met de grootste moeite kon hij zich doen verstaan, zoo schreeuwden de beklagden. Zij wilden maar allen veroordeeld worden, riepen zij, en het kostte de grootste moeite en veroorzaakte groote opschudding en geraas, om hen, op last van den president, te doen nederzitten. Alleen een beklagde van Lyon, Genets genaamd, verklaarde zich tegen dit schandaal en zeide zich aan de beslissing van het hof te willen onderwerpen. Het hof verwijderde zich om over den eisch van den procureur-generaal beraadslagen, en bij deszelfs terugkeering werd de uitspraak voorgelezen, dat, als er weder ongeregelheden gepleegd wierden, de noodige maatregelen zouden genomen worden, om den vrijen loop der justitie te verzekeren.

Dit gewijsde heeft echter weinig gebaat. In de volgende zitting is het nog onstuimiger toegegaan. Eerst had het hof te beraadslagen over een bezwaar van den advocaat, Crivelli, verdediger van den beklagde Guichard, dat de pairs, die het onderzoek der zaak bewerkstelligd en over de acte van beschuldiging gezeten hadden, als registers in het hof zouden blijven. Het hof verstond echter, dat de bepalingen van het wetboek van criminele rechtspleging niet op de zamenstelling van het hof der pairs konden toegepast worden. Nog eer dit punt afgehoopen was, rees de beklagde Maillefer weder op, om te eischen, dat de door hen gekozen verdedigers, geen advocaten zijnde, zouden worden toegelaten. Toen de president daarop aanmerkte, daar deze zaak door het hof reeds beslist was, schreeuwde Maillefer en anderen luidkeels: wij protesteerden openlijk tegen dit vonnis van het hof. De beklagde Reverchon riep uit, dat men er wel op moest letten, dat de advocaat Crivelli alleen voor Guichard gesproken had; dat zij beklagden overigens niet alleen voor het hof, maar voor gansch Frankrijk, ja voor gansch Europa dachten te verschijnen.

Toen de president aanmerkte, dat hij geen regt had, om in naam van de overige beschuldigten te spreken, riep hij: dat dan maar allen, die het niet met mij eens zijn, opstaan. Een veertigtal beklagden beantwoordde deze uitnodiging met te roepen: ja wij zijn het met hem volkomen eens. De beklagde Lagrange verving hen en hief klagten aan; dat zij reeds zoo lang gevangen hadden gezeten; dat zij niet goed behandeld werden; dat hunne magen en vrienden niet bij hen toegelaten werden; dat zij op de banken der beschuldigten zoo naauw gezeten waren en zich bijna niet verroeren konden, terwijl de pairs daar zoo gemakkelijk in hunne armstoelen zaten; en protesteerde eindelijk, dat het publiek uit de vergaderzaal uitgesloten was; want dat hij niet als het publiek beschouwde, die sommige personen, aan welken de pairs toegangs-biljetten lieten geven; maar hunne moeders, broeders, in een woord het volk. Men had moeite, toen hij het protest tegen het gewijsde van het hof herhaalde, om hem tot zwijgen en zitten te brengen, en een aantal beklagden ondersteunde hem ook door hun geschreeuw.

Hij werd weder vervangen door den beklagde *Martin*, die een alrehevigst voorstel tegen het proces en het hof der pairs voorlas, hetwelk eindigde met de verklaring, dat zij beklagden niet zouden antwoorden op de hun gedaan wordende vragen; dat de pairs nu maar willekeurig vonnis moesten vellen, en hunne hoofden voegen bij diegenen, welken zij reeds hadden laten vallen. De procureur-generaal verklaarde echter, dat als men weder de orde verstoort, bij dadelijk de noodige maatregelen daartegen zou verzoeken. De president gaf vervolgens aan den griffier last, dat hij de acte van beschuldiging zou voorlezen; maar dit werd hem door het geschreeuw en getier van een aantal beklagden volstrekt onmogelijk gemaakt. De procureur-generaal deed daarop een eisch tot handhaving der orde; maar de beklagde *Beaune* stelde zich met eene verwaardige stem tegen hem over, aan het uitschreeuwen van een protest; zoo dat de procureur-generaal, hoe hij ook zijne stem verhief, zich slechts met moeite eenigzins kon doen verstaan. Hij eischte, dat ieder beklagde, die de orde mocht storen, verwijderd en naar de gevangenis teruggebragt zou worden; terwijl dan de griffier, na afloop der zitting, aan den zoodanigen verslag van de debatten zou geven. Deze zitting is geëindigd met de verklaring van een aantal beklagden, dat zij niet meer goetwillig en niet anders dan met geweld weder voor het hof zullen kunnen gebragt worden; en met het bering van den president, dat het hof over den eisch van den procureur-generaal zou beraadslagen.

Reeds heeft het hof der pairs geene openbare zitting gehouden, en het besluit op den eisch van den procureur-generaal is ook nog niet bekend.

De bevolking van Parijs houdt zich rustig; er is ook geen groote toevloed naar de vergaderplaats der pairs en over 't algemeen schijnt men den afloop der zaak met gelatenheid af te wachten.

— Lord *Cowley*, door het ministerie *Peel* benoemd, is als Engelsch ambassadeur te Parijs afgetreden.

BRUSSEL, den 9den Mei.

Gisteren morgen had er op den nieuwen ijzeren spoorweg tusschen Brussel en Mechelen bijna een ongeluk plaats gehad. Een trein van 8 of 9 wagons en voertuigen was om 9 uur achter het stoomrijtuig de *Fleche* vertrokken. Bij de komst te Mechelen vertragde de conducteur den loop van hetzelfde niet genoeg, het stiet en bleef in de slijk steken. De personen, die op het stoomrijtuig waren, geraakten tot aan hun middel in het water, die in de wagons echter werden niet eens nat. Het rijd is in een half uur afgeled. De trein is achter de *Olifant* te Brussel teruggekomen. Het gemelde voorval heeft geen den minsten schrik veroorzaakt.

Dagelijks komen er nog vele vreemdelingen, om den nieuwen ijzeren spoorweg te zien.

— Men heeft hier met de stoomboot de *Londensche* dagbladen van den 7den dezer ontvangen. De minister *lord J. Russel* is te Devonshire niet tot lid van het parlement herkozen.

— Onderscheidene Fransche en Belgische kapitalisten zijn in onderhandeling over een plan tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg tu schen Brussel en Parijs.

's GRAVENHAGE, den 10den Mei.

De *Prinses van Beira* wordt met eene stoomboot te Rotterdam verwacht. Zij heeft bij zich de zonen van den infant don *Carlos* van Spanje. Haar gevolg zal uit ruim dertig personen bestaan.

AMSTERDAM, den 10den Mei.

Beurs van den 8ten Mei.

De handel in publieke effekten was heden vrij aanzienlijk. *Holland.* Er heerschte heden veel beweging in onze binnenlandsche effekten: 2½ pCt. opensten 58½, doch door de vele verkopers, die zich daarin ophielden, konde deze koers zich slechts een oogenblik staarde houden en viel allengskens tot 58 terug en bleef op deze hoogte. Ook in 5 pCt. is veel handel gedreven en kwamen voor Engelsche rekening veel stukken ter markt; de openings-prijs van 103½ hield slechts een oogenblik aan en dezelve gingen tot 103 achteruit. Kansbiljetten van 27½ allengskens tot 26½ f gevallen, met vrij wat handel. Oude sijn-dikaat 96½ à 1; dito nieuwe 82½ à 1 pCt. Aandeelen hand-t-maatschap p. 107½ à 1. Het nieuwe fonds dezer maatschappij wert reeds à 103 en 102½ verhandeld.

Spanje. Alle Spaansche schuldbrieven waren even slaauw als onze binnenlandsche; de slaauwer afkomende koersen derzelve van Parijs, Antwerpen en Brussel is de oorzaak daarvan; 5 pCt. perpetuelen 50½, in 100 kleine postjes gedaan; 3 pCt. 31½, 1/2 bij eenigen omzet; weinig gang in obligatiën cortas om, dezelve souteneerden zich op den koers van 51 tot 50½; uitgestelde dobberend 21½, 1/8, 21½, 1/8 à 1/2 met tamelijk levendige omzetting; in coupons cortas is weinig handel gedreven; de koers derzelve houdt zich staande op 32½ à 1/2.

Rusland. Naar oude en nieuwe Russen was vraag, waaronder de prijs daarvan tot 104½ à 105 steeg; Russen van 1831 en 1833 92½ à 1; roebels meerder geoffereerd; 71½, 1/8, 71 gedaan.

Oostenrijk. 5 pCt. metallieken 100½ en 1/4 gedaan; 2½ pCt. werden à 56½ verhandeld; Weener aandeelen 72½ à 73.

Alle Zuid-Amerikaansche schuldbrieven meerder geoffereerd.

Beurs van den 9den Mei.

— Aan onze beurs bleef ook heden eene kleine lusteloosheid heerschen; zoowel onze binnenlandsche als ook Spaansche schuldbrieven waren op nieuw tot iets verlaagde noteringen verkrigbaar.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 57½; 5 pCt. 102½; kansbiljetten 26½ f; oude sijn-dikaat 95½; nieuwe 81½ à 1.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen 49½ à 1; 3 pCt. 31½; obligatiën cortas 50½; dito coupons 32½; uitgestelde 21½.

Effecten-Sociëit, 10 Mei.

De vindingen uit Spanje blijven zeer onzeker; men wilde te Parijs weten, dat de zending van den heer *Elliot* niet geheel mislukt was en daarop hebben Spaansche schuldbrieven op die plaats, en ook te Brussel en Antwerpen, eene kleine prijsverbetering onderhouden.

De handel met publieke fondsen was heden van geen belang; tot de volgende prijzen is slechts zeer weinig omgegaan:
Holland. 2½ pCt. 57½, 5 pCt. 102½; kansbiljetten 26½ f.
Spanje. 5 pCt. perpetuelen 50½ à 1, 3 pCt. 31½, à 1/2 uitgestelde 22 1/2 pCt.

Belgische Regts-geleerdheid.

Onze geleerden zullen zich nog herinneren, dat de *Fransche* ultraliberale en zelfs enkele der *Engelsche*, eveneens gestemde, dagbladen, bij het uitbarsten van den schandelijken *Belgischen* opstand in 1830, in lospraken aan het Belgische gepeupel hebben gewedijverd over deszelfs moed en eendragtige beradenheid bij het omverwerpen van een' troon, die voor den Belgischen grond geheel ongeschikt geworden was; eenen moed en beradenheid, die niettemin de geweldadigste moorden en plundertoonelen, vooral te *Brussel*, hebben aangerigt, en vele ingezetenen, waaronder zeer aanzienlijke en goeode, alderduurst zijn te staan gekomen; zoo zelfs, dat deze zich verplicht gevonden hebben, om schadevergoeding van de stedelijke regering te vorderen. Tot het voldoen dezer schadeloosstelling is genoemde regering dan ook werkelijk door de *Brusselsche* correctionele rechtbank, in het tijd, veroordeeld geworden, van welk vonnis zij eene beroeping heeft gemaakt.

In ons No. 55, staat, onder dagteekening van den 5 dezer uit *Brussel*, de uitspraak van het hof van appel vermeld; eene uitspraak zoo geheel in den geest der Belgische revolutie, dat wij niet kunnen afziju daarop andermaal terug te komen.

Het *Brusselsche* hof van appel grondt het vernietigen van het tegen de *Brusselsche* regering uitgesproken vonnis van schadeloosstelling voor de plaats gehad hebbende plunderingen in 1830, op de voor alle voorstanders en handhavers van oproer- en muitzucht, gewigtige sluitreden, dat: *vernietig de natie (de Belgische namelijk) het regt had, om op te staan, en volksooploop het noodzakelijk gevolg van opstand is: er geene verantwoordelijkheid kan bestaan wegens hetgeen het gevolg is der uitoefening van een regt.*

De waarachtigheid dezer *Silogistische* uitspraak daer latende, waartegen echter voor zoo ver wij, in onze eenvoudigheid, vermeenen, nog wel deze of gene tegenbedenking zou zijn aan te voeren, is het desuitemin de aandacht onze geachte lezers voorzeker niet ontsnapt, dat gezegde uitspraak van het, zoogenoemde *Brusselsche* hof van appel een allerbeledigendst compliment aan de Belgische natie bevat. Het moge, naar de wijze van zien der hoogvliegender, schoon niet altijd hoogtimmerende volkssouvereiniteits-predikers, waar zijn, dat de natie het regt heeft om in massa op te staan, en, ten gevolge van zulk eenen geregtigden opstand te plunderen en te rooven; aan de Belgische omwenteling van 1830 heeft niet de geheele natie dadelijk deelgenomen, waaruit van zelve de beslissende *Brusselsche* graauw eenig en alleen deelgenomen, waartoe van zelve de beslissing voortvloeit, dat het *Brusselsche* genoemde volk de Belgische natie vertegenwoordigt, of liever, dat gezegde natie uit niets anders dan uit een delf- en plunderachtig graauw bestaat.

Is dit zoo, dan houden wij de inwoning in *Belgie* voor zeer gevaarlijk, en zouden wij het veel veiliger achten op het minst door de zegenrijke natuur bedeede eiland der vijf wereldeelen ons *domicilium citandi et exeatandi* gevestigd te zien, dan in een land, waar de natie, dat is, het graauw, dagelijks het regt heeft om op te staan, dat is, te plunderen en te stelen, zonder dat er eenige de minste schadevergoeding bij de wettig gesanctioneerde hoofdautoriteit van stad of land te wachten is.

Tot hiertoe waren wij nog altijd in het onzekere, om welke hoofdrede, behalve die eener individueele winstbeooging, een aantal aanzienlijke groothandelaren, fabrikanten en andere op veilige uitoefening huns beroeps bogen te inwoners van *Belgie* in *Nederland* hun verblijf hebben komen vestigen; maar de jongstleden uitspraak van het *Brusselsche* hof van appel verklaart ons deze verhuizing naar hier volkomen.

Hier toch is de natie, of liever het graauw, geenszins geregtigd om op te staan! ten gevolge van dat regt, te plunderen en te stelen; in ons op maatschappelijke orde en burgerlijke vrijheid zoo nauweluttend achtgeveind koningrijk, wascht elken plunderaar en roover eene billijke straf; hier staan wij, Godlof, niet op de duizelingwekkende hoogte eener volkssouvereiniteit, die in *Belgie* persoonlijke veiligheid noch eigendomsregten heilig acht; hier waarborgt een constitutioneel regeringsbestuur elken individu het belijden zijner zedelijke en staatkundige gevoelens, wanneer die gevoelens zich gronden op hetgeen zedelijk en staatkundig regt en waar is; hier eindelijk wordt de bezitting van den wettigen eigenaar niet door of van wege het gouvernement te gelde gemaakt, zoo lang die eigenaar aan zijne landelijke of stedelijke schatplichtigheden voldoet.

In *Belgie* schijnt men dit alles uit een ander oogpunt te beschouwen en zich willekeurig meester te mogen maken van hetgeen anderen toebehoort; hetgeen, onder vele luisterprekende voorbeelden, in 1830 is gebleken uit den geweldadigen opstand, de daartuit ontsproten plundering der *Brusselsche* stad, het goedgoeurend stelen der goederen, aan de zoogenoemde *Oranisten* van 1830 toebehoorende.

Brokken uit het Dagboek van den Oude van het Meer.

Ook het uiterlijke moet men niet veronachtzamen. ()*

Hebben wij vroeger ontwikkeld, hoezeer zulks in het regtswezen van belang te achten zij; wij willen nu doen zien, van hoeveel gewigt dit is in alles, wat tot de godsdienst in betrekking staat, en zullen ons, achtereenvolgens, bepalen a.) bij de gebouwen, ter uitoefening van de eerdienst bestemd; b.) bij de kerke-lijke plegtigheden en bedienden; c.) bij depersonen, die het leeraarsambt bekleeden. Als men nagaat, hoeveel tounen schats in vroegere eeuwen zijn aangewend

(*) Vergelijk ons Nummer 4 van dit jaer.

om de kolossale tempels te stichten, in welke de eerdienst thans wordt uitgepe-
fond, en deze van allerlei in- en uitwendige sieraden te voorzien: dan mag het ons
billijk verwonderen, dat vele dergelieve zich thans in zulk een medelijden ver-
wekkenden toestand bevinden, dat zij in der daad op sommige plaatsen allen neder-
lijken welstand missen; ja zelfs in sommige gemeenten eene de zindelijk-
heid en goede orde kwetsende nalatigheid (dezelve zoo wel van binnen als van
buiten ontstert. Of kan men het loochenen, dat hier en daar verwloosde, met
stof overdekte banken, havelooze glasgordijnen, stoelen met gescheurde en ge-
vlakte zittingen, op welke men den volgenden zondag niet zelden de merkteeke-
men nog aantreft van de modderige voetstappen der genen, die er op eenen
vorigen zijn overgeklimmen, eenen zeer onaangename indruk moeten verwek-
ken, en weinig geschikt zijn, om den in eigen huis aanpetheid gewonen Neder-
lander tot bijwoning der eerdienst aan te moedigen. — Uit welke reize beginsel-
len men den tempel Gods moge bezoeken: slordigheid kwetst ieder welgestemd
gemoed; geeft den kerk-bezoeker eenen onaangename, vaak de aandacht storen-
den indruk, en neemt bovenal dat plegtstatige en eerbiedwekkende weg, dat
op den zinnelijken mensch zoo weldadig werkt en hem zoo voordeelig stemt,
om, met waar godsdienstig gevoel, naar de woorden van liefde en vrede te luiste-
ren, die de bedienaar des woords in naam van zijnen goddelijken meester ver-
kondigt. De hervorming heeft aan de kerken al de zwerige, de zinnen afleiden-
de en overtoellige bijsieraden ontnomen; haar spreuk is te regt *simplex sigillum ve-
ris*; — maar *eenvoudige sluit de nethed niet buiten*; deze integendeel behoort
hare onafscheidelijke gezellin te zijn, en het is dus onbegrijpelijk, dat men in
Nederland op veel plaatsen, hoe langer hoe meerder, in de kerken veronacht-
zaamt wat de eenvoudigste burger in zijn eigen huis niet voorbij ziet. — Waar-
om toch zijn de tempels des Heeren niet overal wat zij, onder anderen in *Amster-
dam, Utrecht, Gouda* en meer plaatsen zijn? — Men zegge niet, dat het aan
de noodige fondsen hapert, om de vereischte kosten goed te maken; want
vooreerst zoude dit alleen kunnen zien op zoodanige verbeteringen, die aanmer-
kelijke uitgaven vorderen, en die dan nog door de leden der gemeente, volgens
de bestaande verordeningen, behooren te worden bijgedragen; maar ten anderen is
niets kostbaarder dan *achteloosheid* en *wanorde*, welke *verwaarloozing* doen gebo-
ren worden, die, gelijk een invreemde kanker, alles betuift, en voor 'tgeen met
eene kleinigheid te herstellen of te onderhouden geweest ware, later belangrijke
uitgaven noodzakelijk maakt. — Bovendien is het eene stellige waarheid, dat de
gemeenten, welke kerkelijke fondsen en inkomsten belangrijk zijn, niet zelden
zich de achterlijkste betoonen in het onderhouden en reinhouden hunner kerken. —
Moet dit slordig aanzien der gebouwen geen nadeeligen invloed hebben op de le-
ken, hoezeer brengen daartoe en de weinige zorg, die men voor de uiterlijke
plegtigheid der kerkelijke inzettingen heeft, en het personeel der kerkendienaren
het konne bij. Het is hier de plaats niet om te ontwikkelen, wat niet al dik-
werf wordt nagelaten, dat de plegtstatigheid der hooge christelijke feesten zoude
kunnen verhoogd, noch hoe achteloos men te werk gaat bij de regeling van de
bediening van het avondmaal en den doop; wie niet willeus blind is, kan dit zelf
opmerken, en bij vele welgezinde opzieners der gemeente zal gewis een enkele
wenk genoegzaam zijn, om hierop de aandacht te vestigen en zucht tot verhe-
ring van bestaande misbruiken op te wekken. — En wat nu de *kerken-dienars*
betreft, dan vragen wij of het niet afkeurenswaardig is, dat men toestaat, dat deze
op sommige plaatsen er als schoolmeesters uitzien? of men niet de kerken onteert,
dat men bij v. toestaat, dat de *stovenszetters* er zoo *haveloos* uitzien, dat eene fat-
soelijke vrouw, vreezen moet, om zich aan hare kleederen te besmetten, ja
dat men gedooft, dat zij in de kerken rondloopen in een gewaad, waarin geene
burger-huismoeder zou dulden, dat hare dienstmaagd in de woonkamer binnen-
trad? — Dikwerf vroegen wij ons, bij 't aanstaren dier walgelijke wezens, af, of
wij ons in Nederland, heroomd door orde en zindelijkheid, bevonden? en moes-
ten schaaamrood erkennen, dat wij een zoo verregaand verzuim van het *uiterlij-
ke* buitenlands nergens in die plaatsen aantreffen, welke door de heiligheid
harer bestemming meer dan eenig ander tegen eene veronachtzaming van *alles wat
welvoegelijk is*, behoorden geëijwaard te zijn.

Wordt ook, vragen wij in de derde plaats, wel altijd en overal, door hen,
die het leeraars-amt bekleeden, genoegzaam het *decorum* in acht genomen? Wij
aarzelen niet, zulks, ontkennend te beantwoorden.

Het spreekt van zelve, dat wij hier geenszins het doz kunnen hebben op de
zoodanigen, die zich luiker verhevene roeping geheel onwaardig betoonen; de-
zulken treft men in alle standen en bedieningen aan, en het zoude dwaas zijn,
om hunneuwille, eenen blaam te werpen op het ambt, dat zij onwaardiglijk ver-
vullen. — Wij stellen ons integendeel mannen voor, die al, wat tot hun dienst-
werk behoort, nauwgezet waarnemen, die geheel vervuld zijn met de hooge
waarde hunner roeping, en welker handel en wandel in der daad onberispelijk
is; maar die vermeenen, dat zij het eerbied inboezemd *uiterlijk* kunnen ver-
waarloozen zonder dat de goede zaak, welke zij voorstaan, er schade bij lijdt. —
Dezulken, die er een zeker welgevallen in vinden, om, als de dag des Heeren
voorbij is, *den mantel*, gelijk het spreekwoord zegt, *aan den kapstok te hangen*
ou alles wat *uiterlijk* hun stand kenmerkt, af te leggen. Hebben zij er echter
wel op nagedacht, hoe verkeerd dit is; hoe schadelijk dit invloed op het alge-
meen, en hoe zeer zij daardoor den in vele opzichten zoo weldadigen indruk uit-
wisschen, die hunne eerbied inboezemde tegenwoordigheid vroeger verwekte
aan alle plaatsen, waar ze zich in kostuum vertoonden. Dat een leeraar der gods-
dienst op reis of buiten zijne gemeente, alle uiterlijke kenmerken van zijne be-
dijning weglaat, kan er door, en heeft mischien eene goede zijde; daar toch is hij
niets meer dan een *bijzondere persoon*, en valt de noodzakelijkheid weg, om
door zijn uiterlijk achting in te boezemen; maar dat hij zulks in zijne woon-
plaats doet; dat hij daar slechts op den kansel in het gewaad verschijnt, maar
dien verlatende, *zich in kappelen* steekt, die de mode modabringt; ja zelfs
soms in de kerk onder het gehoor zijner ambtsvoeders als een gewoon burger
gekled verschijnt; dat hij zich op *alle* publieke plaatsen laat vinden, van de mee-
te openbare uitspanningen deelt, en daardoor soms onwillkber met reuten

in aanraking komt, met welken hij zich nimmer op gebijken moet behoorden te
stellen: dit misprijzen wij en werke onmiskenbaar nadeelig op de achting, die
men aan zijne gewichtige betrekking verschuldigd is. — Wij weten wel, dat mis-
schelken velen dit zullen tegen spreken, en vergelijken wat zij voor onschadelijk
houden: het is eene onloochenbare waarheid, dat, met het veronachtzamen der *uiter-
lijke kenteekenen hunner waardigheid*, de leeraren der godsdienst veel hebben ver-
loren van dien gepasten invloed ten goede, die hunne bloote verschijning, vroe-
ger, zoowel aan de smalle gemeente als der ligtzinnige jeugd, inboezemde; een
invloed, welke even weldadig voor het christendom werkte, als die, welke som-
migen luiker, door zich met burgerlijke bemoeijingen in te laten, wisten te verkrij-
gen, *ongepast en schadelijk* was. Hij toch, wien de lichte band der menelike stetig-
heid reeds te knellend is, moet zich aan geene bediening toewijden van eenen zoo
hoog ernstiger aard; — hoe toch zal hij, *die zelfs in zijne uiterlijke kleding het de-
corum niet weet te bewaren, dat zijn ambt vordert*, bij mogelijkheid zich de ver-
lerkei opofferingen getroosten, die hetzelfde van hem vordert? Hoe zal die, onder alle
wissefvakigheden des levens, te midden van beproeving, verguising en misken-
ning, in geest en in waarheid zijnen goddelijken meester volstandig blijven dienen?
Doch genoeg reeds ter ontwekking onzer meening, dat het *uiterlijke vooral in
het geestelijke niet mag worden veronachtzamd, wil men dien innerlijken invloed
behouden op het groote publiek, welke zoo noodzakelijk is ter bewaring der maat-
schappelijke orde*.

Er zijt er, die aan eene gedroote *verbeschering* der mindere standen, willen
hebben toegeschreven het gedurig al meerder en meerder wegvallen der schieds-
limis, die in vroegere dagen tusschen de onderscheidene standen getrokken was;
maar zij, die dikwerf het hardst schreeuwen over het verdwijnen van die
betamelijke achting en eerbied, door de mindere aan humane meelijden verschul-
digd, zijn vergeten, dat zulks aan geene *overbeschering* der mindere standen,
maar aan het verzuimen van het uiterlijk decorum door de hoogere standen in de
maatschappij grootendeels moet worden toegeschreven; en wat, indien men zoo
vorigaard, met het kleefrachten van alles, wat dienen kan, om *uiterlijken eer-
bied* in te boezemen, weldra ook de laatste schiedslijn zal wegvallen, die de
eenten mensch aan den anderen eene eerbiedenis doet betoonen, die geene be-
schreven wetten kunnen voorschrijven, en die noch dwang, noch innerlijke
overtaiging in staat zijn te verwekken, en welke intusschen zoo noodzakelijk is
voor de instandhouding der burger-maatschappij, dat men niets moet te verliezen
hebben om eene *gelijkheid* voor te staan, welker vruchten wij in het laatste der
verloopenen eeuw tot onze schade hebben leeren kennen.

Toen ik dit gedeelte uit mijn *Dagboek* overlas, vroeg ik mij zelven af, of
wellicht zich de een of ander aan deze *welmeunende uitboezeming* zou kunnen er-
geren, — doch ik begreep, dat een goed woord in mijn *Vaderland* altijd eene
goede plaats vindt, en dat, waar de wet en de godsdienst de grondzuilen van den
staat zijn, het natuurlijk moest volgen, dat ik op de *handharers des regts en de
bedienaren des woords*, als de eerbiedwaardigsten in de maatschappij, ten deze in-
zonderheid had gewezen; hoe grooter toch de invloed is, die iemand heeft,
des te voorzigtiger behoort hij te zijn. Uit hoogachting voor die standen koos ik de-
zelve ten voorbeeld: ieder andere zoude mij gelegenheid gegeven hebben om aan
te wijzen hoezeer men in onze dagen het *uiterlijke verwaarloost*; ja niet alleen
vele administratieve autoriteiten; maar de hoogste staatspersonen maken zich hier-
aan dikwerf schuldig.

Alfabet voor den Opmerker.

Vervolg van No. 56.

Gareel. Getuig, juk voor lastdieren; in een' overdragtigen zin dikwijls gebezigd
ter aanduiding van maatschappelijke verbintuissen of ondergeschikttheid aan zekere
vastgestelde wetten. Zoo lezen wij meermalen bij de dichters van *echt-gareelan*,
die voor sommige huwelijksopagen niet zelden moeilijk te torschen zijn, wanneer
eendragt en reine wedernin hun vreemd zijn; maar daarentegen een' aangename
last uitmaken voor hen, die zich uit liefde verbonden hebben, om met elkander
de zorgen des levens te deelen, en, waar het mogelijk is, door voorkomendheid
of inschikkelijkheid, de zwaarte dier zorgen wederzijds te verminderen. Van alle
maatschappelijke garenen is er echter geen zó knellend en onverdragelijk, als het
gareel van slaafsche onderverping. En toch zochten ten huidigegen dagen nog vele,
zeer vele zedelijk-vrije wezens onder dit onteernde juk, schoon wij het aan den
voorigang der maatschappelijke verlichting te danken hebben, dat derzelver getal
in onze eeuw oneindig minder is dan in vroegere eeuwen.

Gast. Dit woord wordt gewoonlijk in de beteekenis van *gemoedige*, maar ook
wel eens, bij toespeling, van iemand gebezigd, wiens tegenwoordigheid ons on-
aangenaam is; zoo zegt men, h. v.: *het is een gast*, dat is: een persoon, die
zich veel laat voortaan op zijne vermeende waarde, of wiens lastig, geruchtma-
kend gedrag veel toebrengt tot storenis der onderlinge gezelligheid; in één woord
een *bluffer*, een oproermaker. — Niet zelden treft men zoodanige gasten in het
dagelijksche leven aan; en het mag waarlijk als een groot onheil beschouwd wor-
den verplicht te zijn met zulken in gedurige aanraking te komen. De beroemde
Engelsche romanschrijver en dichter, *GOLDSMITH*, geeft ons in zijn *Vicar of Wa-
kefeld* een aardig middel aan de hand, om zich van zulke gasten te ontdoen.
Ik geef ze gewoonlijk — zegt hij — een geschenk, hetwelk ik verzekerd ben,
dat zij nooit weer terug zullen brengen.

Gaz. Sedert de invoering van het gaz- en lamplicht, hebben de kaarsemakers
aanmerkelijke verliezen in hun fabriek en debiet ondervonden. Geen wonder
deshalve, dat deze klasse van lichtverbruikers, dagelijks, zachtend klagen over
de hogen-betrouwde oververlichting onzer eeuw. In hoe verre zij tot de regtma-
tigheid hunner klagen behoeven grond hebben, willen wij hier niet onderzoeken;
maar wel als waarheid aannemen, dat onze voorvaders bij hun eenvoudige
kaarslicht meer algemeen voordel inoosten dan wij bij ons het verder brandend
gaz- en lamplicht.

Gebreuk. Wie gebrek aan tijdelijke middelen heeft, is veel minder te beklagen,
dan hij, die gebrek heeft aan gezelf verstand. Eerstgenoemde kan, bij het dor-

